

peccatorum, v. g. An sint viginti, & addit, plus, minusve, si postea comperiat esse plura, vt viginti vnum, aut duo, non obligatur ad illo confitenda. Sed non inde inferas, esse idem dicendum de illo, qui sub dubio confitetur aliquod peccatum, & postea advertit esse certum; nam hic debet postea, vt certum fateri illud. Licet satis difficile sit, disparitatem dari, vt ponderat Lugo, de Poenit. disp. 16. sect. 2. §. 4. num. 79. Nec etiam damnatur sententia docens, quod consuetudinarius, aut concubina, quæ ex eo, quia non potest declarare præfixum peccatorum numerum, confitetur tantum consuetudinem in ea materia, & concubina tempus, quo libidinibus insumpsit, non tenetur postea, etsi de certo numero recordatur, eum confiteri; nam in ea confessione includuntur, vt confessæ peccata, quæ postea memoriæ occurrunt. Ita Corella. Ego tamen semper consulere, illa memorata peccata iterum, vt prædeterminata confiteri: nam si datur præceptum Trident. confiteri speciem, & numerum: si numerus non est confessus, dabitur obligatio, si memoriæ occurrat, ad eum confitendum.

138 2. Non damnatur, asserere, quod si præcisè circumstantia oblita fuit, solum circumstantia debet confiteri, v. g. votum habens, & peccans contra castitatem, de qua est votum, si confitendo peccatum contra castitatem, oblitus fuit circumstantiæ voti, sufficit

postea dicere: *Fregi vinum votum.* Sic Trull. lib. 2. cap. 2. dub. 12. num. 24. & alij. *de his non est ratio* sb 139. 3. Non damnatur opinio Dian. 3. part. tract. 4. resol. 124. asserentis cum alijs, quod peccata oblita, seu ex gravi causa ommissa in annuali confessione, non est obligatio ad ea confitenda, vsque ad sequentem annuam confessionem, nisi adsit mortis periculum, vel communicandum sit. Ita Torrecilla hic, num. 9. attende ad casum proposit. 38.

140 Suppono, quod peccata confessæ in Sacramento informè, non est obligatio ad postea confitenda, quia subiecta sunt in vero Sacramento: & cum in sequenti confessione ablatum fuerit obex, peccata omnia delebuntur.

DUODECIMA PROPOSITIO.

MENDICANTES POSSUNT
absolvere à casibus Episcopis reservatis, non obtenta ad id Episcoporum facultate.

Damnata.

EXPLANATIO.

141 **S**uppono, quod casus Episcopis reservati, in duplici sunt differentia, alij à iure communi ipsis commissi, seu reservati, id est, quos Papa reservat, seu committit ipsis. Alij, quos ipsi Episcopi sibi reservant, vel in suis Sinodalibus per modum iuris, vel ab homine: & qui ab homine sunt, hoc est per

mo-

modum præcepti, expirant, ipso Episcopo mortuo, vel cedente Episcopatu, aut deposito à iurisdictione.

142 Inter casus DD. Episcopis commissos, sunt aliqui per specialem Bullam ipsis reservatis, vt aborsus, & excommunicatio ipsi annexa, quam Ordinarijs reservavit Gregor. XIII.

143 Sentiendum ergo est, non posse Mendicantes absolvere à casibus, quos Episcopi reservant à iure, vel ab homine, non obtenta ab ipsis facultate ad hoc, quia ita declarat Alexand.

144 Undè, quamvis antea Mendicantes haberent facultatem, præcipuè ab Eugenio IV. vt videtur in nostro Frat. Antonio à Spiritu Sancto, tract. 2. de privil. disp. 3. sect. 1. num. 23. & in Cursu Moral. tom. 1. tract. 6. cap. 13. punct. 3. num. 51. hodiè tamen non possunt, propter hanc, sive revocationem, sive damnationem Alexand. Iudico tamen damnari hanc propositionem; quia erat contra Decretum Urbani VIII. talia privilegia revocantis.

145 Et nullatenus admittendus est titulus ille apparens (nimirum) quod licet Mendicantes, de quibus solum loquitur, ex vi suorum privilegiorum non possint ab his casibus absolvere, benè tamen ex communicatione cum alijs regularibus, circa hoc fortè privilegia habentibus. Si hoc esset, quemnam effectum haberet, vel revocatio Urbani, vel Alexandri damnatio intendentium in hoc Ecclesiæ

rectam gubernationem? Et sic ab hoc titulo, vt improbable fugiendum est.

146 Nec etiam regulares non Mendicantes ab his casibus sub ratione regularium absolvere possunt, nam per Urbanum VIII. revocata sunt circa hoc eorum privilegia, & etiam per Clementem X. vide Lumbier, tom. 1. Summæ, num. 1180. & Torrecilla in consult. tract. 2. consult. 4. à num. 12; & non videtur rationi consonum, quod Mendicantibus, qui regulares sunt, ablata sit hæc facultas, & quod regulares eam habeant.

147 Intellegitur etiam hæc damnatio de communicantibus in privilegijs cum Mendicantibus; quia destructo principali, destruitur accessorium.

148 Nec etiam valet dicere, hoc Decretum Alexandri non esse in Hispania publicatum; quia eius publicatio necessaria erat, secundum probabilem sententiam, vt obligaret, iuxta dicta in advertentijs initio positis, num. 5.

149 Nam ad hoc dicitur, quod etsi demus, non obligare; quatenus lex, seu præceptum est, obligat tamen quatenus declaratio Summi Pastoris est, quæ non indiget, vt ei assentiamur, & obligati maneamus publicatione, sed notitia certa, ex quacumque via eam acquiramus.

150 Undè ille, qui post certam huius Decreti notitiam prædicaverit has, vel harum, aliquam propositionem, non delinquet contra eius decretum in Hispania, qua-

te-

quatenus lex, seu praeceptum est, & consequenter, nec censuram in eo latam incurret, ut admittimus: peccavit tamen contra illam virtutem, de qua propositio tractat; & notam contra fidem non effugiet, iuxta dicta loco citato, num. 1. & 7. Vide etiam in foro conscientiae explicationem huius propositionis, & notam initio harum Alexandri VII. propositionum positam.

151. Dices: quod in hac propositione non potest cadere damnatio, seu declaratio Papae, sed revocatio, aut inhibitio: quae ad iurisdictionem attinet; quam aliquando, Regulares Mendicantes ex Eugenio IV. per privilegia obtinuerunt: ergo in hac propositione non damnatio cadit: Cum nihil perniciosum contra virtutem doceat, sed prohibitio iurisdictionis delegatae, quam antea ab Eugenio IV. habebant.

152. Nihilominus dicendum est, esse verè damnationem, & declarationem: Tum, quia Decretum Alexandri VII. declarativum de quadraginta quinque propositionibus ab ipso damnatis loquitur, quarum vna est duodecima, quae ita est. Tum, quia propositio affirmabat, quod iurisdictione ab Eugenio IV. Mendicantibus elargita, iam tamen per Urbanum VIII. revocata, adhuc post ipsum perseverabat: & haec Alexandri damnatio declarat, non permanere, sed extinctam esse: Unde asserendum absque dubio est, verè esse damnationem, & declarationem.

153. Non damnatur hic: quod possint Mendicantes absolvere à censuris, quas sibi specialiter reservant Episcopi, attentis illorum privilegij; quia de casibus solum loquitur propositio, & est quid distinctum censura, & casus: nam censura est poena, & casus culpa, ut loquitur Hebas.

154. 2. Non damnatur, quod etiam possint absolvere à casibus Episcopis reservatis, non ab ipsis, sed à Iuri communi, & non audio hic D. Hebas contrarium sententem, quia est commune, & asseritur à Cursu Morali, tom. 4. tract. 18. cap. 4. punct. 1. §. 1. num. 6. Nam Urbanus, cuius revocationem facit haec Alexandri damnatio, de casibus, quos Episcopi sibi reservant, loquitur,

155. Ratione item probatur: Nam casus à Iure communi Episcopi commissi, sunt casus Papae reservati: sed à casibus Papae reservatis possunt regulares per eorum certa, & non revocata privilegia absolvere: ergo à casibus à Iure communi Episcopis reservatis possunt regulares absolvere, quin huic contraveniat damnationi.

156. Quod etiam intelligitur de casibus per speciales Bullas Episcopis reservatis, ut de aborsu supradicto. Non obscure colligitur haec resolutio ex quibusdam verbis revocationis privilegiorum ab Urbano VIII. quae communiter, ait Hozes hic, num. 2. refertur ab Authoribus, & ita se habet: *A hac privilegiorum praetextu à casibus, quos Episcopi ipsis reservant,*

ab-

absolvebant. Vbi, ut vides, de casibus tantum, quos Episcopi sibi reservant, meminit Urbanus in sua revocatione.

157. 3. Non damnatur, quod per Bullam Cruciatæ possint Mendicantes ab Ordinario approbati, absolvere à casibus, quos sibi reservant DD. Episcopi, nam per eam quilibet approbatus potest. Ita communiter. Ratio est: nam damnata propositio loquitur de absolutione à regularibus, per eorum privilegia; sed quod nos loquimur est privilegium Bullae Cruciatæ: ergo distinctum est.

158. Adverte, quod quotiescumque poenitens directè absolvitur à casibus, quomodo-cumque reservatis (ut in articulo mortis) vel dum adest impedimentum adeundi ad Sedem Apostolicam in casibus Papae reservatis, nulla obligatio se praesentandi postea manet in poenitente, nisi tales casus habeant annexam censuram (ut habent communiter, qui Papae reservantur) quia tunc obligatus manet ex cap. *Eos, qui de sentent. excommun. in 6.* Ita Cursus Moralis, tom. 1. tract. 6. cap. 11. punct. 2. num. 21. & tom. 2. tract. 10. cap. 2. à num. 63. Vide supra num. 18. Si autem per Bullam Cruciatæ absolvatur ab eis, nec ista obligatio remanet (excepta haeresi externa, quia pro hac nullus favor est in Bulla, vide num. 27.)

159. Vide in foro conscientiae, tract. 1. cap. 1. §. 5. 7. 8. 9. Privilegia regularibus concessa ad absolvendum, & dispensandum.

TERTIA DECIMA propositio.

*SATISFACIT PRAECEPTO
annuae confessionis, qui confitetur
regulari Episcopo praesentato,
sed ab eo iniuste reprobato.
Damnata.*

EXPLANATIO.

160. **S**upponendum 1. approbationem esse quid distinctum à iurisdictione: illa est testimonium authenticum Ordinarij de sufficientia ministri. Iurisdictione autem est, licentia, seu elargitio subditorum ad eorum audiendas Confessiones.

161. 2. Quod regulares solum indigent approbatione Ordinarij ad ministrandam saecularibus poenitentiam, qua posita, Summus Pontifex tribuit illis iurisdictionem, per privilegia illis concessa.

162. Sentiendum est, non satisfieri praeecepto Ecclesiae de annua confessione per confessionem factam cum regulari Episcopo praesentato, & iniuste ab eo reprobatum, quia ita declarat Alexander.

163. Ratio est: nam talis confessio est invalida cum deficiat in ministro conditio necessaria, ut sit delegatus ad audiendas saecularium confessiones (nimirum) approbatio exacta à Trident. sess. 23. cap. 15. de reform. Ergo si Ordinarius non approbavit ex quacumque sit causa, non habet regularis approbationem, & consequenter

non

non potest validè administrare Pœnitentiæ Sacramentum.

164 Adverte, quod non intelligitur damnatio de regularibus in ordine ad alios regulares; nam respectu istorum, solum requiritur in quolibet Sacerdote deputatio, seu licentia Prælatorum pœnitentis regularis iuxta suas Regulas, seu Constitutiones; & sufficit, quod hæc licentia sit tacita, id est, imbibita, vel in facultate, quam habet pœnitens regularis ad agendum iter, vel quia Prælati vident, & tacent. Vndè Religiosi non habentes copiam Confessoris sui Ordinis, confiteri poterunt cum quolibet Sacerdote simplici: dummodò in contrarium Constitutionem non habeant, & apud nos tantum limitatur hoc respectu Sacerdotum simplicium eiusdem Ordinis, cum quibus non possunt Religiosi nostri validè confiteri; nec immediatus Prælatus ad hoc dare licentiam valet, nec ad intra, nec ad extra Conventuum. Ita nostræ Constitutiones, 2. part. cap. 6. num. 5. Vide hæc apud nostr. Anton. à Spiritu Sancto, in direct. regul. tract. 2. disput. 2. sect. 1. num. 12. & in Cursu Morali, tom. 4. tract. 18. cap. 4. punct. 2. §. 6. n. 89. 92. & 93.

165 Idem intelligit Curs. Moralis, & Prado apud Corellam hic, num. 86. de Novitijs, & famulis commensalibus: nam in favorabilibus veniunt nomine regularium, qui sicut in Conventibus ubi degunt, possunt adimplere præceptum Ecclesiæ de annuali communionem. Ita satisficient præcepto

confessionis cum regulari non approbato ab Ordinario.

166 Non damnantur hic opiniones, quæ in regularibus supponunt approbationem, & asserunt sufficere talem, aut talem approbationem, ut opinio asserens, posse regulares administrare mulieribus Pœnitentiæ Sacramentum, etsi non habeant ætatem à Sinodalibus petitam. Vel illa, quæ affirmat, posse regulares sine limitatione sæcularium confessiones audire, etiam si limitatè ab Episcopis approbentur, dummodò vna, aut altera limitatio non sit ex defectu scientiæ, vel rectè opinionis in moribus. Vide Cursum, §. 3.

167 2. Item, nec illa, quæ asserit, quod Religiosus ab Ordinario approbatus, quem idem, vel successor Ordinarius iniuste reprobavit, possit nihilominus sæcularium confessiones audire virtute privilegiorum suorum, & Cruciatæ Bullæ: quia Ordinarius non potest absque iusta causa approbationem à regulari auferre. Vndè verè manet approbatus, & consequenter adimplet sæcularis præceptum Ecclesiæ confessione cum illo facta.

168 Nullatenus tamen approbo, quod regulares semel ab vno Episcopo approbati, possint in alijs Diocesis audire sæcularium confessiones, etsi pœnitentes subditi sint Episcopi approbantis; ut videre est in Moya, tom. 1. selectar. tract. 3. disp. 7. quæst. 3. §. 2. num. 7. & circa hoc maximè urget Bulla Clementis X. quam

affert

affert Lumbier, & Torrecilla, in consult. tract. 2. consult. 1. num. 5. & num. 24. de qua in foro consc. tract. 1. cap. 1. §. 5. à num. 47.

169 Nec etiam damnatur, asserere, quod sufficit approbatio regularis ab Episcopo, reluctans illius Prælatis. Ita Cursus Moralis, tom. 1. tract. 6. cap. 11. punct. 7. num. 109. Benè verum est, quod contradicentibus Prælatis, non valebit regularis sic approbatus, vel sine licentia illorum approbatus, uti privilegij Religionis, & sic nec absolvere à reservatis, nec dispensare in votis, iuramentis, & irregularitatibus. Et ratio est: quia privilegia conceduntur talitè à Pontificibus, ut Religiosi eis utantur solum cum subordinatione ad Prælatos, per specialia privilegia in hoc ipsis concessa à Iulio II. Pio V. Leone X. & Clemente VIII. quod videri potest in Lezana, tom. 1. cap. 18. num. 26. & 27. & in Cursu Morali, tom. 4. tract. 18. cap. 4. punct. 2. §. 8. num. 107. in fine. Vndè in tali casu solum poterunt validè absolvere ab his peccatis, à quibus possunt ceteri sæculares Confessores. Vide Cursum, §. 1. num. 46.

170 Illa autem opinio, quæ affirmabat, quod approbatus in vna Diocesi poterat ex privilegio Bullæ audire confessiones in alia, ubi non est approbatus, etsi damnata non maneat ex vi huius Alexandri decreto, reprobatur tamen, & damnatur ex vi decreti Innocent. XII. de quo infra, & idem dic de alijs opinionibus ibi relatis, §. 3.

DECIMA QUARTA propositio.

QUI FACIT CONFESSIONEM
voluntariè nullam, satisfacit præcepto Ecclesiæ. Damnata.

EXPLANATIO.

171 **S**entiendum est, quod non satisfacit præcepto annuæ confessionis, qui voluntariè facit confessionem nullam; quia ita declarat Alexander.

172 Ratio: nam talis confessio est nulla, & potius sacrilegium: ergò non satisfacit, cum non apponat confessionem, quæ ei præcipitur.

173 Vndè, qui voluntariè, & absque gravi causa peccatum in confessione, etsi internum, aut circumstantiam speciem mutantem tacet, vel qui voluntariè non affert dolorem, & propositum emendæ, ut si est in occasione proxima voluntaria, seu cum mala peccandi consuetudine, quam non explicuit, & propter quas iudicavit non habere propositum, non adimplet, quia voluntariè nullam facit confessionem.

174 Adverte, quod quamvis defectus sit purè internus, ut non fateri peccatum internum, vel non habere internum dolorem, non adimplet, & incidit pœnitens in excommunicationem, si posita fuit contra non adimplentes (contra Torrecilla hic, n. 21. ex Dian. 3. part. tractat. 4. resolut. 20. & Bas-

Baſeo ubi infra, num. 14.) quia licet Ecclesia præcipere, prohibere, vel punire non poſſit actus interiores, vel eorum omiſſionem directè, poteſt tamen indirectè, hoc eſt, quatenus connexionem habent cum exterioribus, quos præcipit; & huiusmodi eſt dolor, aut peccatum internum non confeſſum, vel conſitendum reſpectu confeſſionis, quam præcipit. Vide Suarez, de legib. lib. 3. cap. 13. & lib. 4. cap. 12. & tom. de cenſ. diſp. 4. ſect. 2. num. 27. & ſect. 3. num. 18. & Salas de legib. diſp. 9. ſect. 1. num. 30.

175 Addit Torrecilla hic, num. 20. quod poenitens, etſi nullam voluntariè fecit confeſſionem, reſervationem tamen caſuum, ſi aliquod poenitens faſſus fuit, abſtulit Confeſſor, ſi ex iure ordinario, vel ex privilegio, potuit ea reſervata peccata audire. Et ſic à quolibet approbato abſolvi poteſt. Ita docet Baſæus, tom. 1. verb. *Confeſſio Sacramentalis*, num. 13. & verb. *Caſus reſervatus*, num. 29. cum Coninch. Laiman. & alijs.

176 Non damnatur hic 1. aſſerere, quod adimpletur præceptum per Sacramentum informe, quod quidem ſatis probabile eſt, quod datur, & non ſolum ex defectu extensionis doloris, ſed etiam modo dicto in explicatione propoſ. 57. damnatae ab innocen-
tio XI. num. 894.

177 2. Non damnatur, quod ſi confeſſio nulla fuit ex defectu voluntario, non poenitentis, ſed Confeſſoris, quia iurisdictionem

non habuit, vel intentionem abſolvendi, aut non protulit verba abſolutionis, & poenitens pro tunc non advertit, adimplet præceptum confeſſionis: quia confeſſio non fuit voluntariè nulla ex parte poenitentis, ut aſſerebat propoſitio.

178 Sed notandum, quod cum defectum advertit, tenetur poenitens ex præcepto Divino iterum illa peccata fateri; quia nec directè, nec indirectè, ab illis fuit abſolutus. Si verò defectum Confeſſarii ante abſolutionem advertit, & tamen conſitetur cum illo, aut proſequitur confeſſionem, non adimplet; quia voluntariè fecit ipſe poenitens nullam. Ita Corella hic, 8. impr. num. 91. cui aſſentio.

DECIMAQUINTA propoſitio.

POENITENS PROPRIA
authoritate ſubſtituere ſibi aliam poteſt, qui loco ipſius poenitentiam adimpleat.
Damnata.

EXPLANATIO.

179 **S**entiendum eſt, non poſſe poenitentem propria authoritate ſubſtituere alium, qui poenitentiam Sacramentalem adimpleat; quia ita declarat Alexander.

180 Ratio eſt: nam adimpletio poenitentiae debet eſſe cum ſubordinatione ad iudicem: ergo non erit licitum abſque ſubordinatione ad illum per alterum adimple-

plere, & non præſumitur confeſſarium ita velle fieri, præcipuè in oneribus perſonalibus, ut ieiunare, orare, peregrinari, & potiori ratione in Poenitentijs medicinalibus.

181 Non damnatur 1. quod authoritate Confeſſoris poſſit poenitens adimplere poenitentiam per alium, & ſufficit licentia Confeſſoris tacita, interpretativa, & virtualis. Ex Torrecill. cum D. Thom. & alijs. Debet tamen ſemper adimplere per ſe ipſum Poenitentiam medicinalem. Vide Leand. tom. 1. tract. 5. diſp. 90.

182 2. Non damnatur, aſſerere, quod ſi poenitentia fuerit eleemoſina, poſſit per alium elargiri, dummodo ſit ex bonis poenitentis, aut ſi poenitens poſtulet ab alio, quod ex huius bonis faciat eleemoſinam: quia idem eſt ac petere ab illo materiam eleemoſinae. Et videtur mihi, quod ſi alter ſe offerat ad elargiendam eleemoſinam ex ſuis bonis nomine poenitentis, poterit iſte pro debita poenitentia applicare. Non verò tenetur poenitens ab alio petere, ſi ipſe non poteſt.

183 Si autem confeſſarius præcipit poenitenti, ut ipſemet elargiatur ad humiliationem, non adimplet, ſi per alium faciat; quia tunc imponitur pro poenitentia ipſa elargitio, ſeu humiliatio, ut eſt actio perſonalis poenitentis.

184 3. Non damnatur opinio Dian. 2. part. tract. 15. reſol. 53. & Villal. de Poenit. def. 79. concl. 1. aſſerentium poſſe poeni-

tentem commutare in melius Poenitentiam, etiam medicinalem; quia ita præſumitur velle confeſſarium. Non verò acquieſco huic opinioni, niſi illud melius contineat formaliter minus.

185 4. Non damnatur opinio Bonacin. de Poenit. diſp. 5. quaest. 5. ſect. 3. num. 7. & aliorum (nimirum) quod Poenitentia non medicinalis poteſt commutari à poenitente, lucrando indulgentias, præcipuè ſi plenariae ſunt. Quod quidem diſtinctum eſt à damnata propoſitione; quia hoc non eſt, per alium implere poenitentiam. Addit tamen Bonacin. ſequentia: *Conſulendum cuique eſt, ne ſatisfactiones prætermittat per indulgentias; ſic enim certior via eligitur, & magna percipitur utilitas ex ſatisfactione ad peccata in futurum præcavenda.*

186 5. Non damnatur, aſſerere, quod ſi poenitentia ſit levis, etiamſi pro mortalibus impoſita, ut vnus Pſalmus *Miſerere*, erit ſolum veniale adimplere per alium; ſicut ſolum eſt veniale, vel non admittere, vel non adimplere. Ita Bonac. de Sacram. diſp. 5. quaest. 3. punct. 4. num. 4. & Curſus Moral. tom. 1. tract. 6. cap. 10. punct. 4. num. 61.

187 Suppono, quod ſi poenitentia fuerit gravis, ut ieiunium, eſt mortale non adimplere, & non admittere, ſi proportionata eſt. Et iudicat Suarez in 3. part. diſput. 38. ſect. 7. n. 2. eſſe contra fidem aſſerere, non obligari poenitentem ſub mortali acceptare illam.

DECIMASEXTA
propositio.

**QUI BENEFICIUM CURATUM
habent, possunt sibi eligere in Con-
fessarium simplicem Sacerdotem,
non approbatum ab Ordinario.
Damnata.**

EXPLANATIO.

188 **S**entiendum est, non
posse Parochum eli-
gere in Confessarium
sibi simplicem Sacerdotem: id est,
non approbatum ab Ordinario;
quia ita declarat Alexand.

189 Ratio est: quia licet ad-
mittamus, habere omnes Prælatos,
tam sæculares, quam regulares,
facultatem eligendi in Confessa-
rium simplicem Sacerdotem, non
competeret Parochis, quia pro-
priè non sunt Prælati, & in iure fit
distinctio ipsorum respectu Præla-
torum, ut constat in *Clementin.*
Dudum, de sepulturis. Et videri po-
test in *Cursu Morali*, tom. 4. tract.
18. cap. 4. punct. 2. §. 2. num. 53.
ubi affert, & explicat hanc damna-
tam propositionem.

190 Vnde Prælatorum regu-
larium facultas in hoc illæsa ma-
net: & sic omnes Prælati regula-
res, ut sunt Generales, Provincia-
les, Priores Locales, & alij Con-
ventuum immediati Prælati, & eo-
rum Vicarij, elapsis viginti qua-
tuor horis de absentia Prælato-
rum, possunt sibi eligere in Confes-
sarium Sacerdotem simplicem, seu

sæcularem, sive regularem, sive
sui, sive alterius Ordinis, & ita fuit
ipsis concessum, in *cap. ultim. de
Pœnit. & remissionibus*, ut affert
prædictus Cursus, num. 50.

191 Et licet Concilium Tri-
dent. sess. 23. cap. 15. *de reform.*
in aliquo hanc facultatem revoca-
vit, non tamen respectu Religio-
forum, sed respectu quorumcum-
que sæcularium, etiam Sacerdo-
tum, id est, quod nullus sæcula-
ris, etiam Sacerdos, possit eligere
in Confessarium, nisi beneficium
habentem Curatum, aut ab Ord-
nario approbatum, ut constat ex
illis verbis: *Nullum etiam regula-
rem posse confessiones sæcularium
etiam Sacerdotum audire.*

192 Ex quo decreto duo se-
quuntur, 1. quod in nullo revocata
facultatem Prælatorum regularium
possitam num. 190. quia loquitur
Concilium de sæcularibus: *Confes-
siones sæcularium*, & neque in præ-
dicta damnatione includuntur,
cum propriè non gaudeant benefi-
cio Curato.

193 Secundum, quod sequi-
tur est, quod licet Parochi essent
Prælati, per Tridentinum revocata
est illis hæc facultas, & non so-
lum illis, verum etiam iuxta com-
munem assensum DD. Episco-
pis revocata est. Quare non
possunt eligere in Confessarium
simplicem Sacerdotem, vel quia
Sacerdotes sunt sæculares, vel quia
beneficium habent Curatum. Con-
tra Torrecill. hic, num. 54.

194 Benè verum est, quod
cum eligunt Episcopi simplicem

DECIMASEPTIMA
propositio.

**EST LICITUM RELIGIOSO;
vel Clerico calumniatorem varia cri-
mina, de se, vel de sua Religione,
spargere minantem, occidere, quan-
do alius modus defendendi non sup-
petit, uti suppeteret non videtur, si
calumniator sit paratus, vel ipse
Religioso, vel eius Religioni publice,
& coram gravissimis viris prædi-
ctis impingere, nisi occidatur.
Damnata.**

EXPLANATIO.

198 **D**uas partes hæc pro-
positio continet,
vnam de facultate
occidendi calumniatorem, alteram
de eo, quod alius non suppetat
modus se defendendi.

199 Et sentiendum est, 1. non
esse licitum Religioso, vel Clerico
occidere calumniatorem, varia
crimina de se, vel de sua Religio-
ne spargere minantem, etiam si
alius modus se defendendi non
suppetat, quia ita declarat Ale-
xander.

200 Ratio est: nam quamvis
licitum sit cuilibet, etiam Sacer-
doti, & Religioso defendere vi-
tam, honorem, famam, aut rem
familiarem, debet hoc intelligi,
servato moderamine, & in casu
propositionis nunquam servatur,
occidendo aggressorem, etsi iudi-
cio patientis non suppetat alius
modus se defendendi; quia ob-

Sacerdotem, idoneum iudicant,
& eo ipso quod eligunt, appro-
bant, ut colligitur ex *cap. Trident.*
citato, illis verbis: *Aut aliàs ido-
neus iudicatur.* Ita Corella hic,
8. impres. num. 105. sine. Vide
Suarez de Pœnit. disput. 28. sect.
4. à num. 8. & Palaum, tom. 4.
tract. 23. disp. vnica, punct. 17.
§. 2. num. 3.

195 Quibus autem privilegijs
gaudeant regulares pro absolutio-
ne Sacramentali cum alijs regula-
ribus, & in dispensando cum eis,
in votis, iuramentis, & irregula-
ritatibus, & pro eligendo sibi Con-
fessario: Vide in foro consc. tract. 1.
cap. 1. §. 8. 9. & 10.

196 Potest Parochus eligere
pro suis ovibus confitendis Paro-
chum alterius Diœcesis, vel Sacer-
dotem approbatum in ea Diœcesi,
ubi confessiones excepturus est,
ut infra in explicatione decreti In-
nocentij XII. dicam.

197 Non damnatur hic, quod
si Parochus regularis fuerit, pos-
sit eligere in Confessarium sibi sim-
plicem Sacerdotem, habita suo-
rum Prælatorum licentia ad minus
tacita, iuxta dicta num. 164.
non quia Parochus, sed quia
regularis.

noxium est hoc scandalis, cum pluries iudicaret aggressus, non ad esse aliud medium. Vnde occidere illum, in hoc casu lethale iudicandum est, cum materia gravis sit.

201. Et hic venit secunda propositionis pars, circa quam sentiendum est, esse falsum asserere quod communiter non suppetat alius modus se defendendi à calumniatore parato ad spargendum publice crimina coram gravissimis viris, vel ipsi Religioso, vel eius Religioni, quam ipsum occidendo.

202 Ratio est: nam medium proportionatum se defendendi à verbis minacibus ab altero minitante calumnias, verba debent esse, & non iniuriosa, cum non deceant Statum Ecclesiasticum, & Religiosum, sed persuasibilia, vel minantia de arguendo calumniatorem coram iudice de falsitate, & mendacijs.

203 Adverte, quod Clericus intelligitur ad minus, qui est tonsuratus, & habitum, & tonsuram defert, & de licentia Episcopi Ecclesiae inservit, de quo vide Cursum Moral. tom. 2. tract. 8. cap. 7. punct. 5. à num. 59. nam si hoc requiritur ad favorabilia in Clerico, ratio dicitur, quod exigatur ad odiosa.

204 Non damnatur 1. opinio Azor, Mol. & Dian. qui illos sequitur, 5. part. tract. 4. resol. 9. qui asserunt, quod seculari est licitum impedire calumniam, quam minatur alter, illum occidendo, si non datur aliud medium illam im-

pediendi, quia propositio damnata solum loquitur de Clerico, aut Religioso.

205 2. Non damnatur, quod etiam Religiosus, vel Clericus potest impedire morte calumniatoris ne prosequatur in calumnijs coram gravissimis viris, quas iam cepit spargere, & non datur alius modus impediendi; quia damnata solum loquitur de illo, qui minatur, non de illo, qui de facto spargit. Et licet in isto casu detur eadem ratio damnationis, tamen in odiosis, & poenalibus, non valet similis, vel eadem ratio, ait Suarez de legib. lib. 6. cap. 3. num. 5. Curs. Moral. tom. 3. tract. 11. cap. 4. punct. 3. §. 3. num. 39. Sed nec vnam, vel alteram opinionem sequendam puto, quia factis sunt scandalis obnoxia.

DECIMAOCTAVA propositio.

LICET INTERFICERE FALSUM accusatorem, falsos testes, ac etiam Iudicem à quo iniqua certò imminet sententia, si alia via non potest innocens damnatum vitare. Damnata.

EXPLANATIO.

206 **S**entiendum est, esse peccatum grave (quia materia gravis est) occidere falsum accusatorem, falsos testes, aut Iudicem, à quo iniqua certò imminet sententia, quamvis alia via non appareat innocen-

ti

ti ad damnatum vitandum; quia ita declarat Alexander, contrarium damnando, & intelligenda est damnatio, etiam de sententia capitali.

207 Ratio huius declarationis est: tum, & meo videri principaliter, quia etsi demus speculative esse probabilem hanc propositionem, præcipue si sententia, quæ imminet capitalis est, cum licita sit defensio vitæ, & famæ cum alterius occisione, servato moderamine, tamen in praxi valde perniciofa, & scandalosa est: nam pluribus homicidijs viam sternit, cum passim obcæcati homines iudicarent iniuste contra ipsos agi.

208 Tum, quia prædictus casus non est ita vrgens, vt non possint alia proportionata media adhiberi, vt appellare de sententia, vel recusare iudicem, aut testes adducere contra testes.

209 Adverte, quod quotiescumque ab inimico præparantur instrumenta, vt scopletum, vel insidias ponit ad occisionem, si casus vrget certò moraliter, & non datur alia via evadendi periculum moraliter, etiam certò imminens: tunc casus, cum iam præsumitur actu moraliter aggressor, licitum est occidere: Vide Avilam de censur. 7. part. disp. 5. sess. 3. dub. 1. Dicastillo, tom. 2. tract. 1. disp. 10. dub. 9. Nunquam tamen licet de medio tollere eum, qui actu moraliter aggressor non iudicatur.

210 An autem si iniusta sententia capitis iam est probata, &

208

iudicatur vt medium vnicum, vt non publicetur, & executioni non mandetur, occisio iudicis, sit tunc licita? Non video, esse casum damnationis, quæ solum de imminente sententia loquitur, & hoc quamvis eadem detur ratio, iuxta dicta n. 205. nec tamen resolvo.

DECIMANONA propositio.

NON PECCAT MARITUS occidens propria auctoritate uxorem in adulterio deprehensam. Damnata.

EXPLANATIO.

211 **S**entiendum est, maritaliter peccate (moraliter, quia materia gravis) occidendo propria auctoritate uxorem in adulterio deprehensam, quia ita declarat Alexander: Ratio est: nam occisio proximi auctoritate privata solum causa defensionis est licita; sed in nostro casu non est defensio, sed vindicta, vtpote iniuria iam facta: ergo non est licita.

212 Dices: Iura permittunt hanc occisionem: ergo licita est. Contra, nam iura permittunt solum permissione impunitiois, non executionis, id est, non permittunt factum, sed quod maneat impunitum. Nec iura civilia constituunt maritum iustitiæ ministrum in hac permissione, vt aliqui somniavere. Et addo, quod si talia decreverunt, à iure Canonico vt quid iniustum reprobatur est:

C 2

cum

cum sit contra ius naturæ reum inauditum punire. Vide hæc in D. Thom. in 4. dist. 37. quæst. 2. artic. 1. quod docet August. lib. 2. de Adult. coniug. ubi ait: *Non licet homini Christiano adulteram coniugem occidere, sed tantum dimittere.*

213 Idem dic de ipso marito respectu adulterij; quia eadem, vel potius fortior invenitur ratio; & idem dic de illo, qui cum sua filia, aut sorore, aut matre alium comperit in fornicatione. Et advertet, quod si aliquis inveniat Clericum turpiter agentem cum uxore, matre, sorore, aut filia, non incurret, etsi peccet, excommunicationem contra percussorem Clerici, ex cap. Si vero, 1. de sentent. excommun. ut videri est in Palao de cens. disp. 3. punct. 23. §. 3. num. 13. Incurret tamen irregularitatem occidendo eos, aut alterum, ut omnes adstruunt, teste Curs. Moral. tom. 3. tract. 13. cap. 2. punct. 1. num. 16.

214 Non damnatur hic 1. quod si Iudex committat marito executionem sententiæ, licet possit iste esse illius executor. Et quod si ipse maritus sit Iudex, possit eam capitis damnare per sententiam, deposito in his odio; & vindicta; non tamen potest eam, ut persona privata occidere.

215 2. Non damnatur, quod si maritus inveniat uxorem, & adulterum paratos ad adulterium, & non velint desistere per eius præsentiam, & minas, possit eos occidere, si non suppetat aliud

medium, quia est iusta honoris defensio. Ita Curs. Moral. tom. 3. tract. 13. cap. 2. punct. 1. num. 17.

216 3. Non videtur hic damnari, quod si maritus inveniat adulteros in fragranti, & minetur ipsis, se eos occisurum, si non se avertant à perpetranda iniuria, & noluerint, possit eos occidere servato moderamine; nam est iusta defensio continuationis offensæ, & propositio loquitur absque hac prudenti limitatione. Vide à paritate explicationem proposit. 30. ab Innocent. XI. damnatæ, n. 659.

VIGESIMA PROPOSITIO.

*RESTITUTIO A PIO QUINTO
imposita Beneficiatis, non recitantibus, non debetur in conscientia
ante sententiam declaratoriam
Iudicis eo quod sit pœna.
Damnata.*

EXPLANATIO.

217 **A**dvertendum est 1. quod humanus Legislator obligare potest ad pœnam iustam in conscientia, hoc est, ante sententiam iudicis. Ita Tapia, lib. 4. quæst. 10. art. 8. Salas de legib. disp. 15. sect. 2. num. 25. Cursus Moral. tom. 3. tract. 11. cap. 2. punct. 3. num. 56.

218 Advertendum 2. quod non est propriè pœna, quæ à Pio V. Beneficiatis imponitur non faciendi suos fructus, si non recitaverint: sed inhabilitas ad faciendos

dos eos suos, quod legitime fieri potest, cum hoc Ecclesiæ iurisdictioni, seu administrationi, quam in hæc bona habet, subiiciatur, & constat ex verbis Decretorum Leon. X. & Pij V. Nam in vno ait Pontifex: *Beneficiorum suorum fructus, suos non faciant, & ex sequentibus: Sed eos, tanquam iniuste perceptos, erogare teneantur.*

219 Advertendum 3. quod Beneficiatus, quamvis non recitet Officium Divinum primis sex mensibus post obtentam pacificam possessionem Beneficij, non tenetur aliquid restituere, ut ait Castro Palao, 2. part. tract. 7. disput. 2. punct. 7. num. 2. cum alijs, quos affert, qui probant ex Const. Concilij Lateranens. & ex Bulla Pij V. Alia, quæ circa hoc decretum, & Officij Divini recitationem, scire debent Beneficiati, videri possunt in Villal. tom. 1. tract. 24. à dis. 10. & 17. & in Cursu Moral. tract. 16. cap. 2. punct. 4. & cap. 3. à punct. 4. & in foro consc. tract. 2. cap. 5. §. 6. num. 228.

220 Sentiendum est ergo, quod restitutio imposita à Pio V. Beneficiatis non recitantibus, debetur in conscientia ante sententiam iudicis, eo quod non est propriè pœna, quia ita declarat Alexand. Ratio est posita num. 218. & etiam si dicamus, quod est pœna, manet quoque damnata hæc propositio propter dict. num. 217. nam si hæc pœna est, intendit Iudex Canonicus, ut in hac damnatione patet, quod obliget in con-

scientia, id est, ante sententiam Iudicis.

221 Et addo, quod licet in specie non damnetur hic opinio asserens, quod Beneficiatus, qui vno, vel altero die non recitat, ut si per annum octo dies non recitaverit, non obligatur ad restitutionem; ut ait Enriq. Aug. sect. 36. quæst. 28. num. 73. Tamen iudico illam improbabilem, quia directè opponitur decreto Pij V. Ita Torrecill. hic, num. 42.

222 Adverte, quod si non datur peccatum grave in omittenda recitatione, nec etiam est obligatio restituendi, ut colligitur ex illis verbis Concilij Lateran. *Legittimo impedimento cessante.* Ita Palao, tom. 2. tract. 7. disp. 2. punct. 7. num. 3. & alii.

223 Vnde si parva materia omittatur, quæ talis sit iuxta opinionem probabilem, nulla erit obligatio restituendi, etsi quantitas fructus illi correspondentis magna sit. Sanchez lib. 4. Summ. cap. 3. num. 13.

224 Insuper si ex qualibet hora omittatur parva materia, nec erit obligatio restituendi, etiamsi omnes parvæ illæ materiæ relictæ faciant gravem materiam respectu totius officij, ac proinde peccet mortaliter omitens: nam præceptum de restituendo est pro quacumque hora, at verò de recitando iuxta opinionem probabilem est totius officij. Ita Dian. 2. part. tract. 12. res. 8. cum Filliuc. & Curs. Moral. tom. 4. tract. 16. cap. 2. punct. 4. num. 56.